

Informatiesessie bijpraten Schuldhulpverlening en Vindplaats Schulden

Lea Kessels/Lenny Paes, 12 februari 2019

Opbouw presentatie

- Inleiding.
- Stand van zaken schuldhulpverlening.
- Armoede en schuldhulpverlening.
- Vindplaats Schulden.

Wat is Schuldhulpverlening (1)

- Wettelijk taak gemeenten: vastgelegd in Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS, sinds 2012).
- Beleidsplan WGS 2016-2020 Maastricht vastgesteld door raad 01-11-2016.
- Uitvoering via GR KBL (samen met Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Sittard-Geleen).
- En lokaal in netwerk “Samen uit de Min”, met naast gemeente ook Trajekt, Humanitas, MEE, Vluchtelingenwerk, Stichting LIFT, Stichting Leergeld KBL.
- Preventie en vroegsignalering hebben zowel relatie met schuldhulp als armoede: o.a. No credit game over, Moneyways, voorkomen huisuitzettingen, Vindplaats Schulden.

Wat is Schuldhelpverlening (2)

- Rust brengen in de situatie (stabilisatie);
 - inkomsten waar mogelijk verbeteren;
 - betalingsafspraken vaste lasten;
 - voorkomen nieuwe schulden;
 - hulpverlening t.b.v. oorzaken schulden.
- Minnelijk schuldtraject; overzicht alle schulden, aflossingscapaciteit bepalen, voorstel schuldeisers.
- Als minnelijk traject niet mogelijk: doorverwijzing rechtbank Wet Sanering Natuurlijke Personen (WSNP).
- Nazorg: voorkomen nieuwe schulden.

Profiel van mensen die hulp vragen bij professionele schuldhulp

- Gemiddeld hebben mensen 13 schuldeisers. (NvvK)
- Gemiddelde schuld € 42.100. (NvvK)
- Gemiddeld wachten mensen 4 jaar voordat ze zich melden voor hulp.
- Gevolg van schaarste leidt tot “schaarste mindset”.
- Focus op korte termijn en dat waar gebrek aan is.
- Geen aandacht voor “bijzaken”: bijv. gezondheid/voeding.
- Belast met afwegingen en verleidingen (wilskracht).
- Verlamt handelingsvermogen/zelfregulatie.
- IQ daalt (tot wel 13 punten).

Aandachtspunt 1: Preventie

- Goede voorlichting:
 - Website “Pas op je geld”.
 - Inkomens-, schulden- en oppluskaart.
- Afspraken met o.a. woningcorporaties en WML (vroegsignalering).
 - Voorkomen huisuitzettingen.
 - Inrichten Vindplaats schulden (komt later terug in presentatie).
- Aandacht voor laaggeletterdheid: (Digi)TAALpunten, Training herkennen laaggeletterdheid SZMH.
- Aandacht voor jongeren: No Credit Game Over, Moneyways.

Aandachtspunt 2: Vergroten van de financiële zelfredzaamheid

- Bieden van laagdrempelige toegang schuldhulp en gemeentelijke regelingen:
 - Aanwezigheid professionele schuldhulpverlening op diverse locaties; wijkservicepunten, woningcorporaties, sociale teams.
 - Vereenvoudiging aanvraagformulier gemeentelijke regelingen.
- Samenwerking tussen professionals en vrijwilligers: Samen uit de min deskundigheidsbevordering, bestuurlijk ketensamenwerking schuldhulpverlening.
- DigiTAALpunten: relatie laaggeletterdheid en schulden.
- Pilot Buddy app.

Aandachtspunt 3: Schuldhulp om andere maatschappelijke kosten te verminderen/voorkomen

- Bieden van laagdrempelige toegang:
 - Toegang voor iedereen;
 - Aanwezigheid professionele schuldhulpverlening op diverse locaties; wijkservicepunten, woningcorporaties, sociale teams;
 - Vereenvoudiging aanvraagformulier;
 - Pilots SZMH (o.a. gebiedsgericht werken) > ontwikkeling toegang.
- Korte wacht- en doorlooptijden:
 - Afspraken hierover in de regeling Schuldhulpverlening;
 - NB overschrijding van wacht- en doorlooptijden vaak voor rekening derden.
- Pilot jongerenperspectieffonds.

Aandachtspunt 4: Maatwerk

- MESIS screening om schulden en schuldenaar in kaart te brengen.
- Zelfredzame/redelijk zelfredzame burgers:
Administratie op orde brengen, kortdurende ondersteuning en begeleiding, bijv. maximaliseren inkomen, minimaliseren inkomen, maken van betalingsafspraken, aanvragen toeslagen enz.
Zowel professionele organisaties als vrijwilligersorganisaties.
- Beperkt zelfredzame burgers:
Duurzame financiële ondersteuning.
Vaak chaotische situatie met meervoudige problematiek.
Vaak inkomensbeheer, indien mogelijk budget coaching.
Netwerksamenwerking nodig tussen partijen op diverse gebieden, zowel professionele organisaties als vrijwilligersorganisaties

Prioritaire groepen

- Ouders met minderjarige kinderen:
 - vooral extra materiële ondersteuning om schulden te voorkomen.
- Jongeren:
 - No Credit Game Over: 1439 leerlingen in schooljaar 2017/18;
 - Moneyways: 823 leerlingen in kalenderjaar 2018.
- Zelfstandigen:
 - samenwerking zelfstandigenloket, SZMH, KBL, www.155.nl.
- Personen onder schuldenbewind:
 - convenant, contact rechtbank.

Cijfers schuldhulpverlening: zowel curatief als preventief, zowel professionele organisaties als vrijwilligersorganisaties

- KBL: in 2017 554 aanmeldingen voor schuldhulpverlening en 93 mensen in bewindvoering gestart.
- Schuld- en budgetbuddy's: 93 aanmeldingen, 25 mensen positief uitgestroomd.
- Humanitas: 50 deelnemers thuisadministratie.
- LIFT je leven: in 2017 hebben 6 budgetkringen gedraaid.
- Meer dan 40 bewindvoerders aangesloten bij convenant.

Aanmeldingen schuldhulpverlening KBL 2017

Burgerlijke staat (op basis van SHV Aanmeldingen) 2017	Aantal		Percentage
Gehuwd	63		11%
Gescheiden	22		4 %
Ongehuwd	340		62%
Samenwonend	101		18 %
Weduwstaat	7		1 %
(leeg)	21		4 %
Eindtotaal	554		100 %
Leeftijd 2017	Aantal burgers		Percentage
Jonger dan 27	76		14%
27 tot 65	446		80%
65 en ouder	32		6 %
Eindtotaal	554		100,00%
Schuld bij intake 2017	Aantal burgers		Percentage
Kleiner dan € 5.000	27		10 %
€ 5.001 - € 10.000	54		20 %
€ 10.001 - € 20.000	59		22%
€ 20.001 - € 30.000	32		12%
€ 30.001 - € 50.000	34		12%
Groter dan € 50.001	65		24%
Eindtotaal	271		100,00%

Wat kost het

Uitgaven schuldhulpverlening bij de KBL (inclusief tekorten GR, huisvestingskosten KBL en de gemeentelijke compensatie voor het verlaagd rentepercentage)

2016	€ 1.447.000
------	-------------

2017	€ 1.626.000
------	-------------

2018*	€ 1.650.000
-------	-------------

Uitgaven vanuit de bijzondere bijstand voor professionele beschermingsbewinden

2016	€ 1.870.000
------	-------------

2017	€ 2.006.000
------	-------------

2018*	€ 2.500.000
-------	-------------

Uitgaven professionele preventie schuldenproblematiek (no credit, game over, moneyways, website pas op je geld)

2016	€ 182.000
------	-----------

2017	€ 170.000
------	-----------

2018*	€ 210.000
-------	-----------

Subsidie uitgaven vrijwilligers initiatieven op gebied van inkomensbeheer en preventie (partners samen uit de min)

2016	€ 35.000
------	----------

2017	€ 143.000
------	-----------

2018*	€ 150.000
-------	-----------

Armoede & schuldhulpverlening

- Inkomensondersteuning wettelijk gebaseerd op inkomensgrens.
- Schulden zijn van invloed op besteedbaar inkomen: dat gaat omlaag.
- **Schuldhulp is belangrijk onderdeel aanpak armoede. Schuldhulpverlening is middel om uit de armoede te komen.**
- Daarom nieuw actieplan armoede waarin wettelijk verplicht beleidsplan Wet gemeentelijke schuldhulpverlening opgenomen is.

Van beleidsplan WGS naar actieplan armoede en schuldhulpverlening.

Start Vindplaats Schulden (VPS)

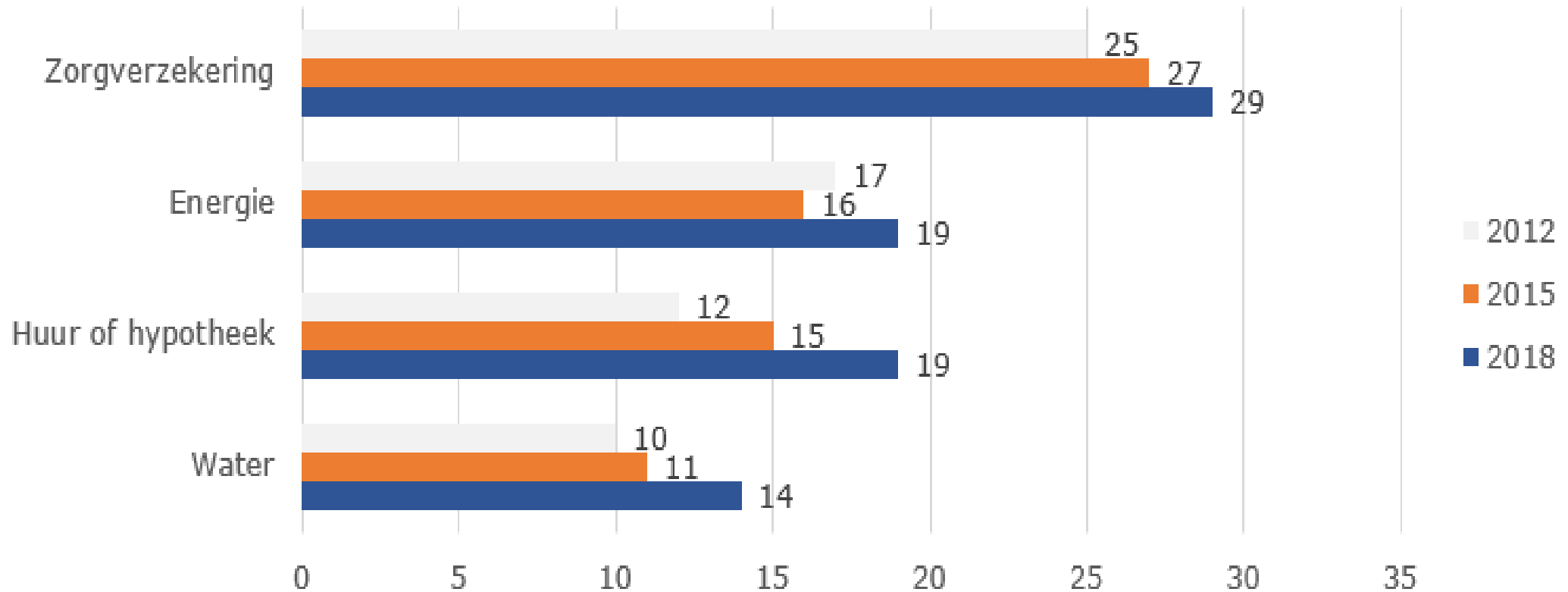
Waarom inzet vroegsignaleringsinstrument VPS?

37 % Van de Nederlandse huishoudens heeft betalingsachterstanden

34 % Van de Nederlandse huishoudens met ernstige betalingsproblemen krijgen geen hulp bij het oplossen van de problemen.

- Bron: Geldzaken in de praktijk Nibud (2018)

Top 4 rekeningen te laat betaald (% huishoudens, meerdere antwoorden mogelijk)

Databank vroegsignalering = Vindplaats Schulden (VPS) (1)

- Vroegsignalering d.m.v. koppeling data betalingsachterstanden vaste lasten.
- Data worden beheerd door BKR.
- BKR maakt signaallijst voor gemeente.
- Signalen worden outreachend opgepakt door integraal team voorkomen huisuitzettingen en vroegsignalering.
- Korte (max. 4 maanden) interventie met als doel: betalingsgedrag weer herstellen en vertrouwen van leveranciers herstellen.

Databank vroegsignalering = Vindplaats Schulden (VPS) (2)

- 11 gemeenten aan de slag met vindplaats schulden, vanuit noodzaak vroegsignalering.
- Vermelding in memorie van toelichting van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening wordt daarbij als voldoende grondslag beschouwd.
- Ministerie bereidt Wetswijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening voor om grondslag in wettekst zelf op te nemen.
- Collegebesluit: Vooruitlopend op wetswijziging al gaan inzetten op VPS.

Waarom vooruitlopen op wetswijziging Wgs (2)

- Projectorganisatie “Landelijke uitrol vroegsignalering schulden”, opgericht met subsidie van Ministerie, ondersteunt gemeente Maastricht (en andere gemeenten) bij het vormgeven van vroegsignalering en de privacy aspecten hiervan.
- 11 gemeenten reeds actief met VPS of RIS (vergelijkbaar systeem).
- Ruim 100 gemeenten actief met andere vroegsignaleringsprojecten.
- Aanpak past binnen beleidsplan SHV.
- Preventie en vroegsignalering is en blijft belangrijk thema.

Concluderend over inzet VPS

- Het college heeft 11 december 2018 besloten om vooruitlopend op de wetsaanpassing in het kader van vroegsignalering en preventieactiviteiten in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening op korte termijn een start te maken met de uitvoering van de pilot ten behoeve van de preventieactiviteit Vindplaats Schulden.
- Motivatie: aanpak ten gunste van burgers met betalingsachterstanden, voorkomen dat ze uitgroeien tot problematische schulden.
- Niet wachten op wetswijziging, nu aan de slag.

Bedankt voor
uw aandacht

Zijn er nog vragen?